

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítónak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyévi árá 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromsoros betűsor térfogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezészerűben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

Az álmok hazája.

Elismerem, hogy ezen a helyen, hol a közérdekű dolgokat ahoz érő egyének nyilvánosan szokták megvitatni, kissé regényesen hangzik a fentebbi cím, de az ok, minek következtében oda biggyesztettem, nem az, hogy a közélet vezérlő férfiai egy futó pillantást vetvén a címre, soraimat olvasatlanul hagyják, — az sem, hogy a lap regényes hajlamu olvasóinak a reális ügyek elintézésére szánt helyen valami költői rajzzal szolgáljak, mert a mint az alábbiakból kitűnik, a tárgy, melyre városunk közönségének figyelmét irányítani óhajtom, ép annyira komoly s a reális élet körébe vág, mint a mennyire némelyek előtt ábrándosnak tűnhetik föl.

E lap megelőző számának vezérezéskirója bizonyos szatirai éllel azt a megjegyzést kockáztatja, hogy a rimaszombati leányiskola még most is az álmok hazájában van.

Én azt hiszem, hogy a leányzó csakugyan alszik, — de álmai fölött éber szemek őrködnek, s már nem messze van az az idő, midőn fel fog ébredni s azontul soha többé álomba nem fog szenderülni. — Világosabban szólva, a leányiskola ügye még nem vétetett le a napirendről, legalább erre vall az az erélyes mozgalom, mely ez ügy mielőbbi megoldását sürgeti.

A leányiskola kérdése köztudomás szerint a mai napig három fázison ment keresztül. Az egyik a lelkesedés, mikor a város atyái egy tultuzgó pillanatukban az iskola felállítását elhatározták; egy pillanat műve volt az egész, hisz maga a lelkesedés sem tartott tovább egy percnél. A második az aggodalom, hogy miből teremtik elő a nervus rerum gerendárumot, a fontos határozat nyélbeütésére. Ez volt a leghosszabb, mert évek teltek el addig, míg alkalmas telket kerestek és — nem találtak, — aztán terveket készítettek, de ebbe a dologba is beletört a nemes

város bieskája, mert kisült, hogy az elfogadott terv kivételére hiányzik a pénz, föltéve azonban, hogy valami uton-módon, esetleg pótdó utján, valahogyan kikerülne a költség is, még mindig megmarad az az aggodalom, hogy hol van a telek, melyre azt a szép palotát föl lehetne építeni? Mert tudvalevő dolog, hogy a város atyáinak többsége, kellő okok alapján, a járásbírótság melletti telek beépítését immár végkép elejtette. Uj telek kell tehát, de hol találják meg azt az új telket, mikor ma már még keresni is bajos, miután egy tanintézet céljaira nem minden utcza s nem mindeu telek alkalmas...?

Nem marad más hátra, mint lassanként előkészülni s belenyugodni a kérdés harmadik phasisába: a lemondásba, vagyis a leányiskola építésének tervét egészen elejteni. Ez azonban a mily szomorú ép oly jellemző befejezése volna ama lelkesedésnek, melylyel az iskola építését egykor elhatározták. A fenséges expositióval kezdődő hősköltevény a róka és szőlő meséjévé törpülne, mely minden oldalról alkalmat szolgáltatna a gúnyos nevetésre. Még szerencse, hogy a szomorú állapot homálya nem ér föl a trón zsámolyáig s így odafönt nem vehetnek tudomást arról, hogy a koronázás haszonötves emlékűnépén föllángolt lelkesedés mily neveléses módon ütközött a tehetetlenség sziklájába! Szerencsére nem tudják, hogy van Magyarországnak egy városa, melynek tanástermében örömmünnet ülnék. — de mikor a lelkes határozat végrehajtására kerül a sor, kitűnik, hogy erre tehetetlenek.

Mi értjük, — hisz a város polgárai vagyunk mindnyájan, — hogy a tanács és képviselőtestület valósággal fázik a magasabb pótdó gondolatától, s a közteher elviseletét újabb adókkal a város polgárait nézve nem akarja még súlyosabbra tenni; tudjuk, hogy a városok modern fej-

lődése sok követelmény kielégítését várja Rimaszombattól is, mint erkölcsi testületől, — sajnálattal tapasztaljuk, hogy a város budgetjében a kiadások teteleit a bevételek immár nemesak hogy nem fedezik, de a hiány évről-évre növekedvén, a pénzügyi bizottságnak fokokként súlyosabb gondot okoz a fedezet előteremtése, — pedig hátra vannak még azok a nagyobb alkotások, melylyekkel a gyorsan közeledő millenniumot üdvözölni erkölcsi kötelességünk, — ott van a városi tisztviselői kar fizetésének rendezése... egy szóval naponként oly követelmények lépnek előtérbe, melyek előtt az intéző köröknek begombolkozni erkölcsi lehetetlenség. Ily körülmények között, ki csudálkozhatnék azon, hogy a leányiskola felállításának kérdése ma már abba a stádiumba jutott, melyen, mint tetőpontra, megállania nem szabad, hanem minden újabb fontolgatások mellőzésevel, vagy azonnal hozzá kell látni a kivitelhez, vagy az egész ügyet végkép levenni a napirendről s az egész monumentális épületet csakugyan az álmok hazájába utasítani.

Nem foglalkoznánk ismételtelen a kérdéssel, ha a fentebbiek elmondására nem volna okunk. Főgymnasiumunk, a mint mindnyájunk előtt ismeretes, mióta államsegélyes-korszakába lépett, oly óriási lépésekben halad előre, hogy már-már arra a pontra jutott, melyen belső fejlődését a külső akadályok hátráltatják; egyelőre csak hátráltatják; de később minden valószínűség szerint akadályozni fogják. Tanulóinak száma három év óta meghaladja a három százat, mely létszámnak osztályokba való elhelyezése 12 tantermet vesz igénybe. Tehát többet, mint a mennyi van, s így négy év óta oly helyiségeket kell igénybe venni, melyek a tanítás céljaira teljesen alkalmatlanok. Nincs rajzterem, nincsenek a természettudományok tanítására szükséges előadó termek, sőt udvara sem elégséges háromszáz tanuló

T Á R C Z A.

Mikor megtudtam...

Mikor megtudtam, hogy
Közlemben jártál,
Engem elkerültél,
Szódra sem méltattál:
Megrendült a lelkem,
Följajdult a szívem,
Igaz hát! — elakarsz
Felejteni engem.

A mikor beléptél
A mi városunkba,
Nem rendült meg fájón
A te szíved hurja?
Nem hívta, vonzotta
Lelkedet az emlék?
Tudni sem akartad
Vajjon élek-e még?

De nem volt elég, hogy
Megtudjam itt léted,
Sorsom akarta, hogy
Találkozzam véled.
Találkoztunk, — aztán
— Szótlanul köszöntünk...
A világ, az élet
Ott zajlott körülünk.

Mit éreztél akkor?
Oh! ha én azt tudnám,
Életemnek felét
Szívesen od'adnám!
Nem érzéd fejéire
Omlani az eget?
Hogy mi így el tudunk
Menni egymás mellett.

Oh, ha elmondhatnám,
Hogy én mit éreztem...
De nincsen arra szó
Melylyel kifejezzem.

De érzem, hogy többé
El nem viselhetném;
— Oda lépnék hozzád...
Aztán megkérdezném:

Mit vétettem neked.
Hogy ily fájón sujtolsz?
Gyötrelmeim fölött,
A lelkedben ujjongsz.
Az a vétkem talán,
Hogy egykor szeretted?,
— S nem feledhetsz, ha bár
Szívedből kiteptél?

Nem tudsz építeni
Ujabb boldogságot;
Nem találsz reá a
Lelkedben alapot.
Félsz, hogy én eljárnék
Kisérteni hozzád,
Számon kérni tőled,
Életem nyugalma!

Nem tudom, így lesz-e?
Csak azt tudom, érzem:
Hogy egykor miattad
Szakad meg a szívem..

Ujlaky Vilma.

Mese az új világról.*)

Csak nézem, nézem ezt a szép könyvet, melynek a tábláján álomszerű fátoly vonja be a büszke három árbo-czos tengeri gályát.

Nézem és eszembe jut az én gyerekkori ostobaságom. Mikor Juliskával kötődve, azt hittem, hogy nem lehet nagyobb boldogtalanság a földön, mintha ő kegyetlenül megtagadja a csókot, azt az elsőt, a mit olyan sokáig kértem tőle.

— Jól van, mondtam nagy páthosszal; ha így bánik velem, én elmegyek messze, itt hagyom örökre.
— Ugyan, ugyan! Talán bizony Amerikába? — mondja Juliska nevetve.

*) Dr. Falk Zsigmond: Amerikai úti jegyzetek. Budapestől San-Franciscoig. Nagy illusztrált díszmű. Ára 2 firt.

— Oda, oda, Amerikába! — kaptam a szavába hirtelen.

— Aztán mit csinál ott? ha szabad kérdenem.

— Mit tudom én? Elmegyek San-Franciscoba aranykeresőnek. Beálllok New-Yorkban hajómunkásnak. Irtom az őserdőt. Bölényre vadászom Canadában. De elmegyek, biztosan elmegyek! Isten vele, Juliska.

Otthon aztán bevetttem magam a lugasba. Fölütöttem egy régi rosz utleirást Amerikáról: abban böngésztem. Arra már nem emlékszem, hogy ki írta, hanem hogy ügyetlenül írta, az bizonyos. Fölsorolt minden adatot, a mit csak össze tudott hordani: de egyebet nem is tudott mondani.

Ha a harag és fájdalom nem éget Juliska csapodársága miatt, bizony menten elalszom mellette. Így azonban nagy elszántsággal forgattam tovább az unalmas könyvet, hadd tudjam meg legalább belőle, hová induljak, mikor induljak?

Egyszerre két puha, meleg kis kéz befogja a szememet.

— Haragszik még?

— Oh, dehogy haragszom, dehogy! Összeesőköltam minden ujját, az arcját, az ajkát s azt a csuf amerikai könyvet a sarokba dobtam. Akár rá sem nézek többet holtom napjáig.

Azóta sem volt a kezemben olyan könyv, a melyik Amerikáról szól.

Ma került elém az első.

— Ha lefektetted a gyerekeket, gyere ide Juliska; bizony meg nem bánod, ha te is megnézed.

Falk Zsigmond írta. Emlékszem a nevére; a te kottáid között is bizonyosan van egy-két keringő tőle. Lám nemesak muzsikos, hanem író is.

A keringőkhöz nem sokat értek, bíráld azt meg te; hanem a könyvből úgy látom, hogy okos, művelt ember, tehetséges író.

Látod, a ki eddig Amerikáról beszélt előttünk, az mind tele szájjal magasztalta az újvilág csodáit. Az ügyvédünk, a ki kin járt Chicagóban, azt mondja, hogy annyi szépet még nem látott a világ, mint a mennyi ott van.

Falk könyve nem beszél ilyen szuperlatívusokban. Elmondja, hogy mi szép, mi jó, de azt sem feleli ki, hogy mi nincs jól, mi a hiba.

szabad mozgására. Hogy e hiányok mily fontosak a tanítás belső sikerére, felesleges fejtegetnünk. Tény az, hogy a mai épület ideig-óráig még használható ugyan, de hogy a jelenlegi helyzet csak átmeneti lehet, s hogy a modern nevelés e tarthatatlan állapot mielőbbi megszüntetését követeli, már abból is kitűnik, hogy az ahhoz értő értelmiség, mint a gymnasium tanári kara és igazgató-választmánya, már most gondolkodik arról, hogy miként lehetne egy új s a gymnasium folytonos fejlődésének megfelelő modern tanintézetet létesíteni.

E gondolkodás szüleménye az a memorandum, melyet a tanári kar a gymn. igazgató választmányához s ez a városi tanácshoz, illetve képviselő testületéhez intézett oly czéllal, hogy a gymnasium mai helyzetét s a leányiskola megoldatlanul heverő kérdését egymással kapcsolatba hozva, kifejezést adjon azon — ez időszertint egyedül lehetséges — tervnek kivételére, mely egyfelől utat nyitna a kibontakozásra a zsákutczába jutott városnak, másfelől a gymnasium kezébe adná a kulcsot egy századokra szóló monumentális épület megnyitására.

Ez uttal nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a memorandum szó szerinti szövegét közhessük, noha szükségesnek tartjuk, hogy városunk közönsége e fontos okmányt mielőbb megismerhesse, hogy annak révén a vélemények pro et contra kicseréltesse. De már most jelezzük, hogy nem kevesebbről van szó, mint hogy a leányiskola czéljaira a város szerezzze meg a mai gimnázium épületét, mely egy kisebb tanintézet elhelyezésére teljesen elegendő. Az átvétel mellett a következő érvek hozhatók föl:

1. A vételár körülbelül fedezi azt a költséget, mely egy új leányiskola felépítésére szükséges.
 2. Az új leányiskola számára alkalmas terület a város azon pontjain, melyeken higiéniai és pedagógiai szempontból az új intézetet kellene felépíteni, nincs, míg a gimnázium mai épülete e tekintetben nem kifogásolható.
 3. Az a pont, melyen a gimnázium mai épülete áll, közelebb esvén a város központjához, alkalmasabb arra, hogy gyengébb szervezetű leánytanulók naponként kétszer felkeressék, mint a város bármelyik szélé, melyek között a távolság néhol megüti a két kilométert.
 4. Az átvétel jóval kevesebb anyagi teherrel jár mint egy teljesen új iskola felépítése s így e czímen a pótdóó réme sem lehet oly fenyegető.
 5. A gimnáziumnak módjában lenne egy oly impozáns épületet emelni, mely míg egy felől kielégitené a modern igényeket, másfelől magát a várost is egy nagyszerű épülettel gazdagítaná.
- Ez volna egyik legszebb milleniumi alkotás. Végül az átvétel érdekében még egyszer hangsúlyoznunk kell, hogy a gimnázium mai épülete — mint az a memorandumban is jelezve van — csak azért alkalmatlan a közép iskola czéljaira, mert a tanulók nagy számának befogadására szűk; ellenben a leányiskola számára annyira elegendő, hogy abban az igazgatói lakás is beren-

és elmondja mindezt szépen, egyszerűen, közvetlenül, úgy, hogy öröm olvasni.

Ha azt akarom tudni, hogy milyen hosszú a Pacificus, hogy mekkora a halandóság New-Yorkban, hány perezent amerikai van a kiállítók közt, vagy hogy felekezeti szerint hogyan oszlik meg az Unió 38 államának a népessége: akkor ezzel a könyvvel nem sokra megyek, mert ezekkel a száraz adatokkal bibelődik legkevesebbet.

Hanem ha arra vagyok kíváncsi, hogyan érezheti magát egy európai ember az amerikai viszonyok közt, micsoda benyomással lehet az ottani társadalom ezreféle furesasága, azt megtudom ebből a szép könyvből.

Tud rajongani is, elragadtatással emlékezni meg mindarról, a mi megérdemli: de soha el nem hallgatja, hogy mi nem tetszik neki, mit szeretne jobbnak, szebbnek látni, mit a hogy van.

És nem nagyképűsködvé, fontoskodóan teszi meg a megjegyzéseit: egy őszinte ember vallomásai ezek; szellemes és érdekes eszegezés, a mit szívesen, unalom nélkül, sőt egyre fokozódó érdeklődéssel olvashat mindenki, még ha nem is fűzi olyan kedves gyermekkori emlék Amerikához, mint engem.

Igazán régen tetszett nekem egy könyv, mint ez, Juliska, ezt elolvassuk kétszer, háromszor is.

Budapesttől — San-Franciscoig: ez a czíme. Egy rövid pillantás Németországra, érdekes leírása a tengeri utnak, hűséges referáda mindarról, a mit New-Yorkban, Philadelphiiában, Wasingtonban, Chicagóban, San-Francisco-ban, Salt-Lake-Cityben észrevehet egy művelt, intelligens író, a kinek meg van az adománya, hogy megfigyelje a látottakat és vonzóan, szellemesen meg is írja.

Száznál több gyönyörű kép van a kötetben: finom, tiszta valaményi; zuhogó vizesékek, havas hegyesücsök, rengeteg őserdők képe mellett ott vannak az emberi erő alkotásai: büszke paloták, szédítő mélységeket áthidaló viaduktok, tiszteletreméltó vén templomok . . .

Ha ez a könyv akkor a kezembe került volna! Nem bóbiskoltam volna el a lugasban; mohón faltam volna el minden betűjét és kitűdja, Juliska, talán még a te csókos kis ajkad se beszélhetett volna le, hogy el ne menjek oda az érdekes újvilágba, a miről ilyen szép könyveket tud írni — az, a ki ért hozzá.

dezhető, miután a leányiskola a meglevő huszonegy helyiségből a tanítás czéljaira nem venne igénybe többet tizenkettőnél. És ennek hangsúlyozását azért tartjuk szükségesnek, hogy eleve eloszlassunk minden aggodalmat, mely esetleg azon irányban nyerne kifejezést, hogy a gimnázium mostani épülete összes helyiségeivel a leányiskola beszállásolására nem volna elegendő.

Hogy a gimnázium fentartó testülete e kérdésnek fentebb jelzett módon való megoldása után, miképen építi fel a kontemplált palotát: ez egészen más rovatba tartozik. Mi hisszük, hogy megfogja találni mindazon forrásokat, melyekből a megfelelő anyagi erőt annak idején kimerítheti és hogy e vállalatában a fentartó testület nem lesz magára hagyatva: garantirozza az állam és bizonyára a vármegye is, mely utóbbi a megyei múzeum és könyvtár kérdését a gymnasium új épületével kapcsolatban szintén megoldottnak tekinthetnő.

Eunyt egyelőre e fontos ügyről, melyre alkalmadtán ismét visszatérünk. dr.

Színház.

Bátosy társulata nemesak a könnyű és szórakoztató, hanem a komoly klasszikus drámai műfajokat is műveli, s hogy nem épen sikertelenül, bizonyítja a „csütörtöki est, mely alkalommal Schiller „Ármány és szerelem“ című tragédiáját, ezt az ifjú lelkesedés elragadó szárnyalásával irt bús szerelmi történetet, elég jó előadásban mutatták be a máskülönbön csekély számú közönségnek. Schillernek e tragédiája ifjúkori kísérletei közé tartozik, de minden lélekanti hibái mellett is utját egyengeté ama klasszikai tökélynek, melyre későbbi drámáiban (Orleansi szűz, Stuart Mária, Tell Vilmos stb.) emelkedett. — A nagy író e tragédiájában mutatá be oroszlan körmeit, melyekkel később annyira belekapott az emberi szívekbe. Az égő szenvedélynek kitűnő ábrázolói voltak Heltai (Ferdinánd) és Heltainé (Luiza), míg az ármány utálatos eselszövőit Batosy és Kiss Pálfi személyesítették, — utóbbi kevésbé sikerülten, mert az ármány igazi hangját csak ott találta el, hol udvariasnak és simának kellett magát bemutatnia, máskülönbem sem elég hideg, sem elég merev nem volt. B. Polgár Fanni a megszokott hatással játszta a gögös, de szerelmében megalázott hercegnőt. Még Polgár Bélát kell elismeréssel fölemlitenünk, kinek ezuttal Müller tragikus alakját kellett bemutatnia s válalkozása sikerült, mintegy tanubizonyosságul annak, hogy tehetsége e téren is érvényesült.

A szombati „Don César de Bazan“ is a jobb előadások közé tartozott, s kár, hogy nagyobb közönség nem gyűlt a Rózsa termébe, mert megérdemelte volna, nemesak Perez Mari, ki énekel és játékkal egyaránt jeleskedett, hanem maga a kedves meséjű s dallamos operett is legalább a rendes létszámot. De élvezetet nyújtott Lorándy Don Cézárja is, s különösen Bera Rózsa rokonszenves Pueblója, míg Polgár Béla és Pálfi bohókodásai a kevés számú közönséget derült hangulatban tartották, a királyt Batosy személyesítette.

Vasárnap bérletben került színre ismét egy új dongság a „Tótlegetény Amerikában“ című bohózat szép számú közönség előtt. A darab nem ér semmit, zenéje se sokkal többet. Egy 6 képen végig folyton csoportosuló képtelenségek és bolondságok halmaz, melynek csupán a czíme hangzatos és némi látványossággal jár. Természetes, hogy az utóbbi nálunk csak „en miniature“ volt kivihető. Az előadás meglehetősen volt. A tót Papanek Kis-Pálfi elég jól ábrázolta, jegyese Marianka (Bera Rózsa) csinos és ügyes tót leányzó volt. L. Perez Mari az énekesnő (Mókus Irma) szerepében kedvesen játszott s igen kellemesen énekel. Polgár Béla és Laky E. — mint a zsidó házaspár — versenyeztek a nagy hatás elérésében. Előbbi kupléival, melyek között néhány sikerült lokális érdekű is volt, zajos derűtséget keltett. Jól játszott Heltai (Panyóka) az ő takaros — s a szépségdíjért versenyző négy leányával: Lili (Szabó E.), Mili (Dulich M.), Cyli (Tarnai L.) és Vili (Zalainé) kisasszonyokkal. — Kis szerepükben jól megállták helyüket: Tallián és Kempf, továbbá Batosy és Polgár Antal.

Hétfőn fél helyárok mellett „Mongodin ur felesége“t ismételték ugyanoly hatással, mint e jeles bohózat első előadásakor.

Az első jutalomjáték Bera Rózsa javára kedden este volt, mely alkalomra a jeles művész nő egy más különbem nem nagy értékű bohózatot, („Primadonna“) választott. A közönség soraiban nem voltak ott mindazok, kik a színi szezon alatt a művész nő kitűnő játékában gyönyörködtek s ennek egyedüli oka abban keresendő, hogy a mi közönségünk egy része szereti ugyan a nagy művészetet, de a művészekért áldozatot hozni nem igen tud — s ez nemesak ez alkalommal tünt ki, hanem minden jutalomjáték itt nálunk még eddig oly kevés anyagi haszonnal járt, hogy ennek révén színészeink nem igen nyerhettek buzdítást a rögzös pályá tovább folytatására. Szerencsére Bera Rózsa azok közé tartozik, kik igazi hivatással s lankadást nem ismerő lelkesedéssel léptek pályájukra s így nem hisszük, hogy elkedvetlenítse az, hogy művészetében ezuttal nem gyönyörködött telt ház, mert azok, a kik jelen voltak, meleg elismeréssel, sűrű tapsal adózták művészetének s így jutalomjátéka erkölcsi tekintetben szépen sikerült. A közreműködők közül Polgár Béla elemében volt, igaz, hogy néhol túllőtt a célon, de végtére is a bohózatban sok minden meglehet engedve. Laky Eugénia ezuttal nagyobb szerepben láttuk; van tehetsége a komikumra, de mozdulatai inkább betanultak mint természetesek.

A megyei székhely fatelepitéseiről.

Közi: KORÉNY GYULA.

(Vége.)

Főnforgó esetünkben mindenek fölött szükséges, hogy a fölösleges fák kivágatását és irtását, s az egyes faso-

portok gyéritését egy, habár egyelőre csak általános körvonalakban megállapítandó tervszerű beosztás előzze meg. — Ezen beosztás, magától érthetőleg, csak azon esetben érvényesülhetne, ha a természetbeni jelen állapotról, részletes és pontos fölmérések előrebocsátásával, egy megfelelő tervrajz készítettnek, mert csakis ilyennek birtokában lehetne a tervszerű beosztást oly módon eszközözni, hogy a meglevő fák és ültetvényesportok egyik másika a tervbe alkalmasan beilleszthető legyen. — Hogy továbbá a tervszerű rendezés, elhelyezés, csoportosítás és szegélyezés keretén belül álló eserjék is, már jóelőre tetszetős alakot és kinézést nyerjenek. — előkészítésképen már jelenleg is a szorgos kapálás — tisztítás — gyérités és nyessus alá lennének vonandók.

A régi temetőhely egyik részében fönnálló gyümölcsfa-iskola oltványait szemügyre véve, határozottan meghaladott állapotúnak kell hogy tekintsem a gyümölcsfa nemesítésnek e helyen elővett azon módját, a melylyel, az oltóvesszők magasra hagyott alanyokba oltatnak be. — Tudva van ugyanis, hogy kellőleg be nem keríthető fa — és különösen gyümölcsfa-iskolákban, a téli időszakban a nyulak gyakran jelentős károkat szoktak okozni az által, hogy az oltványok kergét lerágnak. — Magasan oltott esemeteket érvén ezen baj, ki van zárva a módja annak, hogy az oltványt még nemes részben lehessen visszametszeni, és ugyancsak a nemes részt újból sarjasztani. Nem marad tehát egyéb hátra, mint magát az alanyt egész alacsonyán levágni, s azt a földszíne fölötti magasságában, — a hová tudni illik a hó réteg miatt a nyul már hozzá nem férhetett — újból beoltani.

Hasonló sorsban részesített vagy esetleg a fagy által megrontott, azonban eredetileg már gyökföbe oltott esemetéknél az újra beoltás szüksége ellenben fönn nem forog, és teljesen könnyű, a körülvagott ily esemetéket, mely visszanyesés által újból reprodukáltnak. E mellett tekintetbe veendő még azon előny is, hogy a nemes rész visszanyesésével előidézett sarjadzás, sokkal biztosabb és gyorsabb, mintsem, hogy ezzel, az újraoltásból eredő növedéket összehasonlítani lehetne.

Utak és utcák fasorai. Ugy hiszem, hogy akár mi mást csak a kellemes benyomás érzetét nem képes kelteni bennünk annak látása, hogy az utak és utcák különbem is hitvány fasorokban (nevezetesen az „Andrássy“ és tamásfalvi-uton, ugyszintén a losonci-, jánosi- és „Ferenzi“ utcákban) kivétel nélkül mindenütt a gyarló akácznak tépett koronája, — lehorzsoltt kergű, — és összevissza vagdosott törzsű nyomorult példányai presponderálnak. Ezek szorítják ki helyeikből már azon acer nequidokat is, a melyek a vasutállomáshoz vezető járda mentén annak idején, mondhatni hogy nagyon különös módon lettek kiültetve. Közelebről vizsgálván meg helyzetüket, első tekintetre is azt látjuk, hogy azoknak a kiközvezt utszéli csatorna (esurga) oldalának meredek lejtjén a kőbukolat közé ékelve kell nyomorogniok, mintha kiültetők készakarva arra alapított volna, hogy gyökereikhez valahogy egy esőpp esapadék ne férjen. Támaszkaróikat látva, szinte nevelésének tűnik föl, hogy ezek legnagyobb része, a helyett, hogy a fát támogatná, rendeltetése ellenére inkább az utóbbinak támogatására szorul. S ha mindezek mellett, sajnálkozva még azt is constatalni kénytelenítettünk, hogy nincsen közöttük egyetlen fa, a melyen a gondatlanságból és vásott roskaraktól származó fokozatos és következetes rongálás föltűnő nyoma ne látszanék, bizony nem esodálkozhatunk a fölött, ha mind ezen faültvények, a helyett, hogy növekedésükben fejlődnének, szemlátomást a pusztulás utján vannak. Itt-ott pótolva az igaz, hogy lesznek (persze akácokkal!) és csak is azért, hogy a pótoltak újból és ismételten elődjök számora sorsára bizassanak.

Gondozás- és oltalomhiány. Elégé szembeeszkő állapot gyanánt jeleztem az imént fölhozott bizonyítékaimmal is, hogy városunkban az ültetvények gondos ápolása és megoltalmazása érdemében, egyáltalában semmi sem történik, és mondhatni, siralmas még ránézni is ama fásításokra, a melyeket akár szépsézetű akár pedig higiénikus szempontból, kiesinynek nagyon egyaránt respectálni és megóvni kellene. Idézhetek saját szememmel látott oly eseteket, a midőn maga a rendőri közeg nyugalommal és közönyvel bámulta az akáczifákat rajmódra ellepő kamaszsereget, a mint ez, az akáczvirág tépése és hamzsolása közben karvastagságu ágakat tört le, a nélkül, hogy e miatt csak kérdőre is vonatott volna. Följegyeztem momentumokat, a midőn sertés- és szarvasmarha terelesek közben, maga a terelő városi polgár, kedélyesen és nyugodtan nézte végig kedves jószágának oly vakardózsait, a melyek erőteljes voltaknál fogva a fa biztos lehorzsolását, összevissza zuzását s helyéből való alapos kilobálását eredményezték. Ily e hasonló esetek ismétlődése mellett, még ha roskaraktól származó szándékos rongálások sem forognának fönn, mikép lehessen még csak föltételezni is a várva-várt jó sikert?!

Másutt, még pedig vidéki szerény városokban, sőt helységekben is, tetemes pénzbírságokkal sújtják azt, a ki gondatlanságból, annál inkább pedig azt, a ki roskaratu szándékból okoz kárt az ültetvényekben, de van is ám látatja aztán az ez irányban fönnálló szigorú és minden körülmények között végrehajtott rendszabályoknak oly annyira, hogy a kiültetett fához, — okulva a büntetések szigorú végrehajtásán, — későbbben még hozzá nyulni sem kíván senki.

Bárminemű culturát, kizárólag és esupán a jó istenre bízni, annyit jelent, mint összetett kézzel oly silány eredményt bevárni mint teszem azt a miénk, mely alijában véve, ha ugyan több is a semminél, de mindenesetre kevesebb a valaminél. Ily fatelepitvények silányágát, még az oly annyira túlszerény állápontra való helyezkedés sem mentheti eléggé, a melyből kiindulva némelyek azzal argumentálnak, hogy „hiszen miénkünk így is jó.“

Az imént említettem, hogy az utak, illetve utcák hanyagul elhelyeztek, — védtelen állásban hagyott, — s ennek folytán tönkre ment sorkái még abban sem részeledhetnek, hogy töveik környéke, időszakonként némi esapadékok felvehessen. Nem lett volna szabad a köburkolatnak a fák töveivel oly annyira szorosán érintkezni, hogy ennek folytán, ha t. i. idővel a fák törzsei vastagodni fognának, magát a köburkolatot tényleg szétfeszíteni kénytelenek.

Köztudomásu dolog az is, hogy a fák töve közvetlen közelében, még magának a talajnak a letaposása is hátránnyal jár, mennyivel inkább hátrányos tehát a szükséges nedvességnek a talajba- s ezzel a gyökérzethez való jutását tömör kőréteg által teljesen megakadályozni?!

Ott, hol a fa kellő szakavatottsággal és szorgalom-

mal gondoztatik, a fa töve körüli talaj mindenkor fellazítva áll, s hogy letaphozható se legyen, s föllazított állapotában a csapadék fölvételére alkalmasan előkészítve föntartassék, e célból megfelelő nyílásokkal ellátott s mintegy 80 cm. átmérőjű öntött vasrostélyzattal borítottak be. Ezen vasrostélyzba — körben — s egyforma távolságokban 4—6 db. circa 2 méter magas erős vaspálcza van erősen beillesztve, a melyek felső végei ismét egy megfelelő kerülettel bíró vasbronce karikára erősítve.

Mialatt a rostély számos nyílásai szabad hozzá fért engednek az időszakonkénti csapadékoknak vagy mesterséges öntözéseknél, az alatt a fatörzset körülálló vaspálczák, mint szilárd és tartós ütközők, a törzset magát védelmezik meg az esetleges rongálásoktól.

A fa védelem és gondozás eme eszközeit és módját korántsem azon célból tartottam jónak fölemlíteni, hogy mint költségeket alkalmazásba venni ajánljam, de inkább hogy nyilvánvaló tegyem, hogy voltaképen mily tetemes költségeket fordítanak — és mily körülnéző gondoskodást fejtenek ki a legtöbb helyütt arra, hogy az annyira szép és fontos szerep betöltésére hivatott fátelapítésknél, a kívánatos siker és maradáóság kellőleg biztosíthatassék.

Hogy a szerényebb anyagi helyzetből kifolyó takarékosabb eljárás mellett is, hasonlóan jó és biztos eredmények elérhetőek ne volnának, arról természetesen szó sem lehet, de hogy annak további gyakorlásától a mi eddigelé rosznak sőt károsnak bizonyult, határozottan kivételünk szükséges, ezt úgy hiszem senki vitatni nem fogja.

A város belsősegeinek külső határain. — továbbá a várost övező tagutakat mentén, — nem különben a támaszfalvi-ut mindkét oldalán mindenütt ákác és canadai nyárfasorokat látunk. Kivételt e részben csupán azon nem rég telepített fasor képez, a mely az úgynevezett „kis-kut“ környékén kiindulva a kertek mentén a jános-utig terjed, és elvénült, — kores, — s girbe-görbe mezei jávor acer campestris egyedekből áll. Gyep- és fűludva lepi el tenyészhelyüket, s fölkarózatlanul és kapálatlanul állván, bizony eléggé siralmas módon tükröztetik vissza az enyészket szomorú képét. Különben sem valók e helyre, és valóban esodálatsnak kell, hogy vegyem azon megmagyarázhatatlan merev álláspontot, a mely a jegénye nyárfának (populus pyramidalis) cultiválását, a házoroktól tetemes távolságra eső helyeken s hozzávére megfelelő talajban, eddigelé mintegy következetesen nem engedte meg, holott bizonyos, hogy impozáns fejedelmi alakjánál fogva a canadai nyárfának még azon okból is messze elébe vág, mert a törzséhez szorosan simuló ágainál fogva a szélvésznek jobban ellentáll, s keskeny gula alaku növényénél fogva legkevésbé tartja árnyékban a vele tőszomszédos földeket, de könnyen kiszikkadni engedí ama utakat is, a melyek mentén tenyészésének esetleg hely adatott.

A megyei közkórház zárt helyiségű kertjének faültvényeit tüzetesen szemügyre venni mindekkor sem lehetvén alkalmas, ezek mikénti sikerüléséről ezuttal mit sem szólhatok.

Vetény- és esemete-kertek hiánya. Hiu s hasztalan törskvésnek tartom, hogy mindaddig, míg a város kellő számu és terjedelmű s a fönnforgó követelmények szabta fokozatos korosztály változatos fanemeket fölelő esemete kertekkel nem bír, egy, minden tekintetben racionális alpra fektetett általános fátelapítás foganatba vételéről még csak szó is lehetne.

Mert végre is, honnan reméli fedezhetni ama tömeges esemete mennyiségét, a mely a tényleg fönnforgó szükségéből kifolyólag, okvetetlen rendelkezésre kell, hogy álljon? Nem akarom kétségbe vonni, hogy e tekintetben a város, szívessegen alapuló díjmentes beszerzési forrásokra is nem talál, de tudnunk kell e mellett, hogy az ilyenek a legtöbb esetben csak is mérsékelt arányú oly anyagok a beszerzését teszik lehetővé, a mely részint mint fölőleg, részint pedig mint kivettelt sejtés anyag tétetik disponibillisé. Hogy pedig, a tetemes esemete szükséglet drága pénzen vásároltassék be az ily telepekkél bíró kertészekről, azt, ha már egyéb indokból nem is, de azon oknál fogva, hogy a város az e célra előnyösen berendezhető területeknek amugy is bővében van, határozottan pénzparárlásnak tekinteném.

Nem reménylem és nem hiszem, hogy az ellen, a mit jelen közléseimben tisztán a város közérdekének érdekese szempontról tárgyvilagosan elmondani jónak, szükségesnek és időszerűnek tartottam, valaki is, megállható s szakszerűleg döntő bizonyítékokkal érvelhetne, s ezzel szemben annál többen lehetnek azok, a kik a felett esodálkozhatnak majd, hogy nem találkozott már korábban is ember, aki leplezetlenül, — bátran, — és tartózkodás nélkül, — de annál nagyobb jóakarattal és ügybuzgalommal — sőt tán némi szakavatottsággal is, — nyíltan elmondta volna azt, a mi a város rendezése, — csinósítása — emelése s közegészségi állapotának javítása tekintetéből, réges-régen elmondandó volt.

Hírek és vegyesek.

Fejedelmi vendégek Balogon. Koburg Fülöp herceg a vaesi vadászatról hétfőn este *Bach* losonezi forgalmi főnök által vezetett külön vonaton fia *Lipót*, továbbá *Fülöp* és *Ágost* hercegek, s *Wurmbrand* gróf kíséretében városunkba érkezett, hol *Schulhof* Pál állomásfőnök fogadta. Vonat érkezése után a társaság koesin Koburg herceg balogvári uradalmára utazott, hol mintegy hat napig fognak tartózkodni.

Csendőrségi szemle. A Rimaszombathban elhelyezett esendőrség felett e napokban szemlét tartott *Widisch* Károly esendőr-százados, esendőrkerületi parancsnok helyettes Pozsonyból.

Gazdasági tudósító. Mint a „Budapesti Közlöny“ december 1-én megjelent száma közli. A földművelésügyi m. kir. miniszter *Madarassy Gyula* p. gortvai lakost és földbírtokost Gömör-Kishont vármegye rimaszombati járására nézve, az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

A rimaszombati korcsolyázó-egylet. A beállott hideg időjárás következtében korcsolyázó-egyletünk is életeltel ad magáról, a mennyiben dr. *Löcherer* Tamás, az egylet érdemes elnöke, folyó december hó 8-ára az egylet tagjait a takarékpénztár tanácstermében tartandó közgyűlésre hívja össze. Az egylet nagyszámu férfi és nő tagjai — Halifox megannyi lelkes híve — bizonyára ez évben is fokozott érdeklődéssel vesznek részt a köz-

gyűlésen s a szokott elevenséget fogják meghozni az egylet életébe.

Az árvák karácsonya. Az árvák számára évenként rendezni szokott karácsony-estét Rimaszombath és vidéke négyeseülete f. hó 22-én d. u. 5 órakor tartja meg a kisdödvő helyiségében, melyen az érdeklődő közönséget szívesen látja.

Pályatársak figyelme. Évenként — s már ez idén itt harmadizban megnyilatkozik a színtársulat tagjainak ragaszkodása derék igazgatójukhoz, ki a közönséggel és társulatával szemben mindig dicsegetesen és sok ügybuzgalommal jár el. Endre napján a tagok méltó rokonszenyűknek azzal adtak kifejezést, hogy direktorukat egy szép órával és lánczezal lepték meg, melyet *Lorándy* Tivadar csinos beszéd kíséretében nyújtott át, a társulat tagjainak jókívánságait és üdvözlét is tolmácsolván. Az igazgató szép szavakkal köszönte meg pályatársai figyelme.

A gömörmegei atletikai klub folyó hó 3-án dr. *Löcherer* Tamás elnöke alatt, vályzenányi tölést tartott, melyen a vál. tagjai szép számmal jelentek meg, mi örövendetes jele az egylet működése iránt mutatkozó érdeklődésnek. Az ülésen az elnök bemutatta az egylet számadását, melynek megvizsgálására: dr. *Marikovsky* István, *Török* Gyula, *Felcely* Ferencz, dr. *Kármán* Aladár tagokból álló bizottság küldetett ki. Elhatározta a választmány, hogy a klub eddigi — egy évi — működéséről beszámoló közgyűlés 1895. január hó 19-én szombaton fog a klub helyiségében (főgymnáziumi tornacsarnok) megtartatni.

Áthelyezés. Mint a hivatalos lapból értesülünk a földművelésügyi m. kir. miniszter *Kozáky* Jenőt, az algyői m. kir. gr. *Kun* Koesárd székegy földműves iskolához beosztott földműves iskolai kertész-tanítót, a rimaszombath m. kir. földműves iskolához hasonló minőségben áthelyezte.

A négyegylet szilveszter estéje. Rimaszombath és vidéke jótékony négyeseülete a rimaszombath dalárdával együttesen f. hó 31-én Szilveszter-estélyt rendez a Három Rózsa nagy termében, melyre a m. tisztelt közönséget tisztelettel meghívja. Belépti díj 1 firt. Kezdeté esti 8 órakor.

Katonai hírek. A tüzérség védszentjének ünnepét szent Borbála napját a helybeli 17. tüzérezred tisztikara is megünnepelte, s kedden este a tiszt-étkező helyiségében nagy vacsorát rendeztek, melyen hölgyek is voltak jelen. — *Heiszler* tüzérkapitány, a 17-ik tüzérezred Kassán elhelyezett 4. ütegeinek parancsnoka néhány napig városunkban időzött.

Dr. Sáfrán Dezső főgymnasiumunk egykor kiváló és tehetséges növendéke, — mint a „Borsodmegeyi Lapok“ —ból értesülünk, az ügyvédi vizsgát sikerrel letette, s irodáját Edelényben megnyitotta. Üdvözlöjök!

Közgyűlés. A rimaszombath polgári olvasókör védnöksége alatt fenálló általános temetkezési egylet folyó hó 2-án tartotta első rendes közgyűlését a polg. olvasókör helyiségében *Rábely* Miklós elnöke alatt. A közgyűlésen az érdeklődők nagy számban jelentek meg, s élénk figyelemmel hallgatták *Szabó József* jegyző jelentését, melyből kitűnik, hogy az egyletnek 10 havi fenállása óta 618 tagja, s a 400 firt 80 krt kitevő beíratási díjakkal együtt 1107 firtnyi vagyona van s eddig 13 tagot segélyezett 80—80 firttal; ezután a tagoknak 100 firt segély nyújtatik — A jelentés örövendetes tudomásul vétele után bemutattattak a miniszteri jóváhagyó záradékkal ellátott alapszabályok. — Az eddigi tisztikar és választmány három évre egyhangulag újból megválasztott, s a közgyűlés bizalmat és köszönetet szavazott ügybuzgó elnökének és a tisztikarnak.

Iskolaszék választása. A helybeli róm. kath. iskola, városunk kulturális fejlődésének ezen kiváló tényezője, huzamos ideig tartó vajadás után végre valahára egy jobb jövőnek néz eléje. — Már néhány év óta nincs gardája ezen iskolának. A volt iskolaszék lemondása után ugyanis az arra hivatott tényezők érthetetlen okból nem látták szükségét annak, hogy új iskolaszék választassék. A helybeli kath. egylet, mely megalakulása alkalmával ezen iskola érdekeinek felkarolását programjába vette fel, indította meg a mozgalmat egy iskolaszék megalakítása érdekében. Ezen üdvös mozgalom eredményét igazolja a folyó hó 2-án nevezett egylet tágas helyiségében megtartott iskolaszéki választás. A választás — mint értesülünk — szerencsésen öttött ki. A választók bizalma ugyanis oly érdemes férfiak iránt nyilvánult el alkalommal, kik a társadalomban elfoglalt állásuknál fogva is, főleg azonban a tanügy iránt viseltett érdeklődés folytán hivatva vannak arra, hogy ezen iskola színvonalát, a fokozatos fejlesztés elvének alkalmazása mellett, emeljék. A választás szavazás utján ejtetett meg. A legtöbb szavazatot nyertek a következők: *Burszky* Sámuel, *Broncs* István, *Gregor* Károly, *Hollósy* József, *Jurasko* Jakab, *Kaloesay* Gyula, *Kishonthy* József, *Koreny* Pál, *Molnár* Lajos, *Netkovszky* Adolf, *Dr. Ráróssy* Gyula, *Stolez* Márton.

Jutalomjátékok. Bátorssy színtársulata nagyban készül a társulat kedvelt primadonnájának: *Lorándy* né *Perczel* Marinké e hó közepén tartandó jutalomjátékára, mikor is a „Büvös vadász“ opera kerül színpadra. A próbák serényen folynak a kedves *Dulich* Mariska jutalmául előadandó „Hófehérké“ —ből is.

Szerencsetlen esés. *Vince* János szilistyei dalias legény oly szerencsetlenül esett el e napokban, hogy jobb ezombesontja nyomban kiment helyéből. — Most kórházi ápolás alatt áll.

Véres verekedés. A bizófalvi-pusztán a mult héten vígan voltak a legények, s *Czene* Ferencz néhány pajtásával összekocczant. Szó szót ért, s vagy hárman neki estek *Czene* Ferencznek, agyba-főbe püfölték, annyira, hogy eszméletlen állapotban szállították a helybeli közkórházba, hol súlyos sebeiben fekvé, csak 3—4 nap mulva jutott szőhoz.

Színházi műsor. Ma esütörtökön „*Bolond gondolat*“ ezimű kitűnő bohózat itt először, bérletben kerül színpadra. Pénteken: szünet; szombaton: „*Sákingeni trombitás*“ bérletben. Vasárnap: „*Hortobágyi virtus*“ itt először, bérletben; Hétfőn *félhagyru* népeledásban a remek zenéjű: „*Rip van Vinkle*“ operette; Kedden: *Lorándy* né *Perczel* Mari, a társulat jeles primadonnájának jutalomjátékául: „*Büvös vadász*“ látványos opera (bérletszünet) kerül színpadra.

Karácsonyi bazár. A nagy ünnepek közelednek s velük együtt a gondok: mivel lepjük meg azokat, kikkel szemben ragaszkodásunk és rokonszenyűnk kifejezéséül

figyelmet óhajtunk tanusítani? Forrás ugyan van bőven, de oly választékot és jó izlést, mint a *Löfkovics Lipót* meguagyobbított és busásan fölszerelt divatáruraktárában aligha találunk városunkban. Jeleztük már, hogy az ünnepek alkalmából raktárának a nagyközönség fokozott igényeihez mért dús felszerelése végett *Löfkovist* a külföldön is járt, s felhívtuk a közönséget szép és nagy áruházra megtekintésére, hol egy a hasznos és szükséges tárgyakat, mint a különféle fényűzési cikkek és dísztárgyak izléses és választékos sorozatát megtalálja és jutányos áron beszerezheti a vásárló. Ajánljuk újból a csinosan berendezett áruházat közönségünknek. — Ezek kapcsán felhívjuk a közönség figyelmét a *Reisz József* kereskedő által a *Deák-Ferencz*-utezában (*Rásky*-féle ház) most berendezés alatt álló s néhány nap alatt megnyitandó új üzletre, mely egész nagyvárosi minta szerint készült: elegánsan van berendezve, s férfi- és női legújabb divatárakkal bőven fel van szerelve. Mai számunkhoz esatolt hirdetését ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Feltűnő az a gazdagság, mely az „Ország Világ“ legutóbbi 49. számát jellemzi úgy szöveg, mint illusztrációk dolgában. Elbeszélést, hosszabb és érdekeset közöl *Herzeg* Ferencz, *Dr. Falk* Zsigmond, *Adorján* Sándor, *Verpeléti* Kálmán, *Zollner* Béla tollából. Költeményt hoz *Kéry* Gyulától, *Alapi* Gyulától és *Gegus* Dánieltől, igen érdekes regényt „*Czirikuszkomédiásné*“ ezimen. Sikerült arcképet közli *Miklós* orosz szárnok, képeket ad a szerum készítéséről és oltásról, azonkívül igen szép történeti illusztrációkat, mint halljuk, az „Ország Világ“ karácsonyi számában oly meglepetést készít előfizetőinek a minővel még egy magyar lap sem kedveskedett olvasóinak. A kitűnően szerkesztett, s pártolásra igen ajánlható képes hetilap ára a képzelhető legolesőbb: Negyedévre 2 firt, félévre 4 firt, egész évre 8 firt, mely előfizetési pénzek a kiadóhivatal címére: Budapest, V. Hold-utca 7. szám alá küldendők. — Mutatványszámokat a kiadóhivatal érdeklődőknek ingyen küld, ha eziránt levelezőlapon hozzá fordulnak.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LÖRINCZY GYÖRGY.

Nyilttér.®)

Nyilatkozat.

A „Gömör-Kishont“ folyó évi 48-ik számában megjelent és *Argay* György klenőzi h.-lelkész ur által aláírt dicsekvő nyilatkozatra alapjában véve, már csak azért sem volna érdemes válaszolni, mert nyilatkozó ur nem róstel abban — lelkész létere — egy egész járás lakosságának hazafiasságára vonatkozólag sértő megjegyzéseket tenni, és mert ezen, a *kishontiak talai hazafisága* tekitetében sértő állítás bizonyítása, illetve megozafolása szerintünk azon „jó losoneziak“ kötelessége, a kik a *kishontiak* magyar hazafiasságát — nevezett h.-lelkész ur szerint — *talmán* állították!

De, mert a nyilatkozatban bizonyos klenőzi urakat rágalmasz elkövetésével is vádol, mert a bizonyos klenőzi urak közé magunkat feltétlenül oda érthetjük. — mert nem akarjuk, hogy a rágalmasz vádja minket terhelhessen, és mert a nyilatkozó h.-lelkész ur a rágalmasz az ő hazafiasságával hozza kapcsolatba, — a rágalmasz vád ellenében következő száraz tényeket hozzuk a nagyközönség tudomására:

hogy nevezett h.-lelkész ur azóta, a mióta *Klenőzson* lakik, nemcsak hogy magyar hazafiasságának kétségbe vonhatlan tanujelét nem adta, hanem mi velünk — kik itt a magyar hazafias szellem ápolói vagyunk — és a magukat velünk azonosító egyénekkel is, minden érintkezést feltűnő módon került!

Ha tehát magatartásából ítélve az ő magyar érzületére bárki előtt aggályunkat fejeztük ki. — avagy őt magyar hazafiai szempontból gyanusnak nyilvánítottuk, — ez által rágalmaszát el nem követünk!

mert erre magaviselete által már csak azért is ő szolgáltatta az alapot, mivel a *velünk nem egyenlően érző és gondolkozó egyének irányában magyar-élete — az irányunkban tanusított magaviseletével — homlokegyenest ellenkezett!*

Végre el nem mulasztathatjuk megemlíteni itt azt is, hogy a h.-lelkész urra vonatkozó nézetünket — nyilatkozatának átolvasása után is — azért nem változtathatjuk meg, mert nevezett h.-lelkész ur akkor, a midőn magát hazafiasságában véli megrágalmaszva, nem tartotta szükségesnek nyilatkozatában azt is kijelenteni, hogy ő ez által magyar hazafiasságában találja magát megsértve.

Ezen tényállásból világosan kivehető tehát a nagy közönség azt, hogy ez ügyben — a nevezett h.-lelkész ur saját szavait használva — „sem a kis kutya, sem a nagy kutya nem ugat hiába!“

Kelt *Klenőzson*, 1894. évi december hó 3-án.
Szentpétery Géza, jegyző. *Scheila* Lajos, társulati főtanító. *Hruska* János, bíró. *Ifj. Osztricza* Márton, k. közgyám. *Szlatinszky* Endre, tanító. *Figuli* Pál, városi pénztárnok.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Magán-hirdetések.

Bérbeadó bolthelyiség!

1895. május 1-től Kossuth-utca 1. szám alatt, a megyeháza mellett (Tibély S.-féle helyiség) bérbe adatik. — A feltételek megtudhatók KERN ADOLF takarékpénztári könyvvivőnél.

Tüzifa eladás.	
Jutányos áron.	Rimaszombath vasuth állomáshoz bérmentve szállitva 1 waggon száraz bükk hasábos tüzifa (suly 10,000 kilogramm) ára 46 forint.
	Megrendelhető: Kohn Sámunál NYUSTYA.
Jutányos áron.	Tüzifa eladás.

Fiszharmónium.

Egy hat regiszterű jó karban levő fiszharmónium, jutányos áron eladó. — Kérdezősködni lehet e lap kiadóhivatalában.

Kereskedőnek való ház

Ratkón a piac legjobb helyén eladó. — Értekezhetni Kral Andrásal ugyanott.

Hirdetmény.

4923. sz. — A rimaszombati kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Neumann Hermann** végrehajtónak **Duranszky János** méhi lakos végrehajtást szenvedő elleni 650 frt s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. § és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Feled községben fekvő, s a feledi 23. számú telekkönyvben foglalt s végrehajtást szenvedő Duranszky Jánost $\frac{1}{3}$ részben illető 31. helyrajzi számú ingatlanra 394 frt 66 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1895. évi január hó 31-ik** napjának délelőtti 10 óráját Feled község házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsáronak 10%-át azaz 39 forint 46 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. §-ban jelzett árfolyammal számított s az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Rimaszombat, 1894. évi szeptember hó 19.

Aldorffer, kir. törvénzéki bíró.

Tüzi-fa.

A báró Vay derenesényi erdejében több ezer méter első osztályu hasábeserfa eladó. — Bármily kis mennyiségű megrendeléseket elfogad **Gellmann Sámuel** rimaszombati kereskedő. A beszállításról gondoskodva van.

Hirdetmény.

A miskolci kir. törvényszék, mint esőbírósnak 13238. és 13769/és. 894. számú végzése alapján közzé teszem: miszerint vagyonbukott **Glück Miksa** és neje **Rosenfeld Etelka** esődtömegeikhez tartozó a **Sajó-Szentpéteren** felvett leltárban 4—9., 11—21., 48—90., 98—110., 113—115., 119—131., 133., 135—139., 141—152., 155—211., 213—215. 217—221., 223., 226., 227., 230. tétel számok alatt összeirt és összesen **4244 frt 70 kr**ra becsült házi butor, tenyészmarha állomány, lovak, gazdasági felszerelések, takarmány, szalma neműek és egyéb vegyes tárgyak **1894. december hó 19-én** délelőtt 9 órakor és esetleg a következő napokon tartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Az árverés Dunsokon és Sajó-Szentpéteren a sajó-szentpéteri kir. járásbíróság kiküldöttének közbenjöttével és az 1881. évi LIX. t.-cz. 107. és 108. §-ainak megfelelő alkalmazása mellett fog megtartatni.

Sajó-Szentpéteren, 1894. december 2-án.

Vattay Bertalan, esődtömeggondnok.

Bérbeadás.

A **balogfalvai** közbirtokossági **kőbánya**, alkalmas mű- és épületi köre nyilvános árverés útján **1895. évi január hó 1-től** számítandó **6 évre** haszonbérbe adatik.

Az árlejtés f. évi **december hó 6-án** délelőtti 9 órakor a vizesvölgyi pusztán lévő hercegi erdővéd lakásán tartatik meg.

Kelt Füleken, 1894. november hó 27.

A közbirtokossági igazgató:
ILOWSKY EDE.

Hirdetmény.

4922. szám. — A rimaszombati királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Friedländer Sámuel** végrehajtónak **Duranszky József** végrehajtást szenvedő elleni 158 frt s járuléka iránti árverési ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t.-cz. 144. § s következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő, Feled községben fekvő s a végrehajtást szenvedő Duranszky Józsefnek a feledi 23. sztykben foglalt 31. hrsz. birtokból, az őt illető $\frac{1}{3}$ -ad résznyi illetőségére 394 frt 66 krban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul: **1895. évi február hó 1-ső** napjának d. e. 10 óráját Feled község házához tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át az az 39 frt 46 krajczárban, vagy az 1882. évi 60. t.-cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-sa értelmében,

a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.
Rimaszombat, 1894. évi szeptember hó 19-én.

Aldorffer, kir. törvénzéki bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét felhívni legujabban berendezett

karácsonyi bazáromra,

melyben a legdiszesebb és legezészerűbb gyermek-játékok s mindenféle karácsonyi és ujévi ajándékok ugy a mindkét nembeli gyermekek, valamint felnőttek számára igen jutányos áron vásárolhatók. Az e bazárban összehalmozott diszes művek kizárólag a hazai ipar termékei, melyek bátran kiállják a versenyt a külföld hasonló gyártmányaival.

Ugyancsak nálam mindennemű vadász- és lőfegyverek, vadászati ezikkek és felszerelések jutányosan szerezhetők be, s a vadász urak szives figyelmét különösen felhívom legujabban érkezett

„Genial-vadászfegyver“-emre,

mely a vadászfegyverek között legujabb találmány s a legkitünőbb szerkezetű. **Kézi- és utazó-bőröndök, varrógépek** nagy választékban, valamint diszes **sír-koszorúk** kaphatók.

Az ünnepek alkalmára mindenféle szeszes italok: **cognac, pezsgőborok, valamint izletes hazai termésű aszú, szomorodni és asztali borok literes üvegenként olesón** árusítatnak; rum, thea, déli-gyümölcsök és thea-sütemények szintén kaphatók.

Rimaszombat, 1894. decz. 5.

Tisztelettel:

STECH KÁLMÁN.

Stech Kálmán karácsonyi bazárja!

Stech Kálmán karácsonyi bazárja!

Karácsonyi és ujévi ajándékok.

Karácsonyi cikkek nagy választékban!

LÖFKOVICS LIPÓT

áruháza

RIMASZOMBAT.

Ajánlja meglepő nagy raktárát

őszi és téli cikkekben.

Különösen

nagy választék

női-, leány- és gyermek-

felöltőkben.

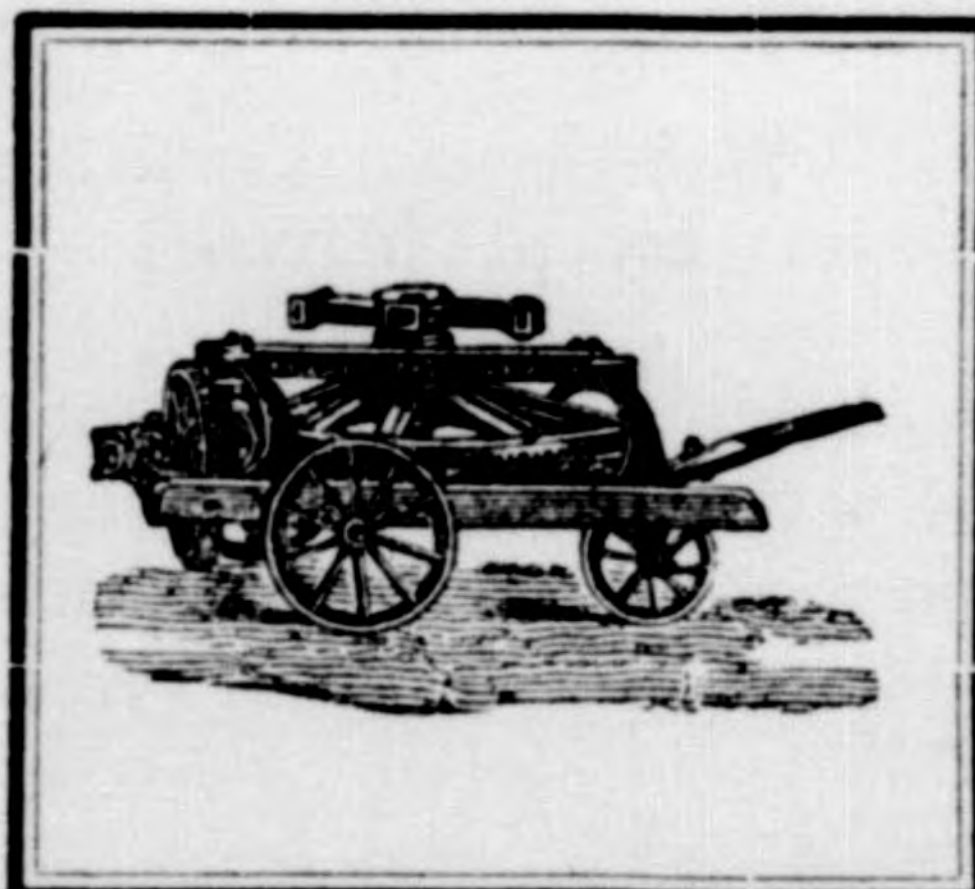
Meglepő olesó árak mindennemű **czipőkben, kalapokban és fehéreneműekben.**

Karácsonyi cikkek nagy választékban!

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje Kassán, Vám-uteza 12. szám alatt.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legujabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

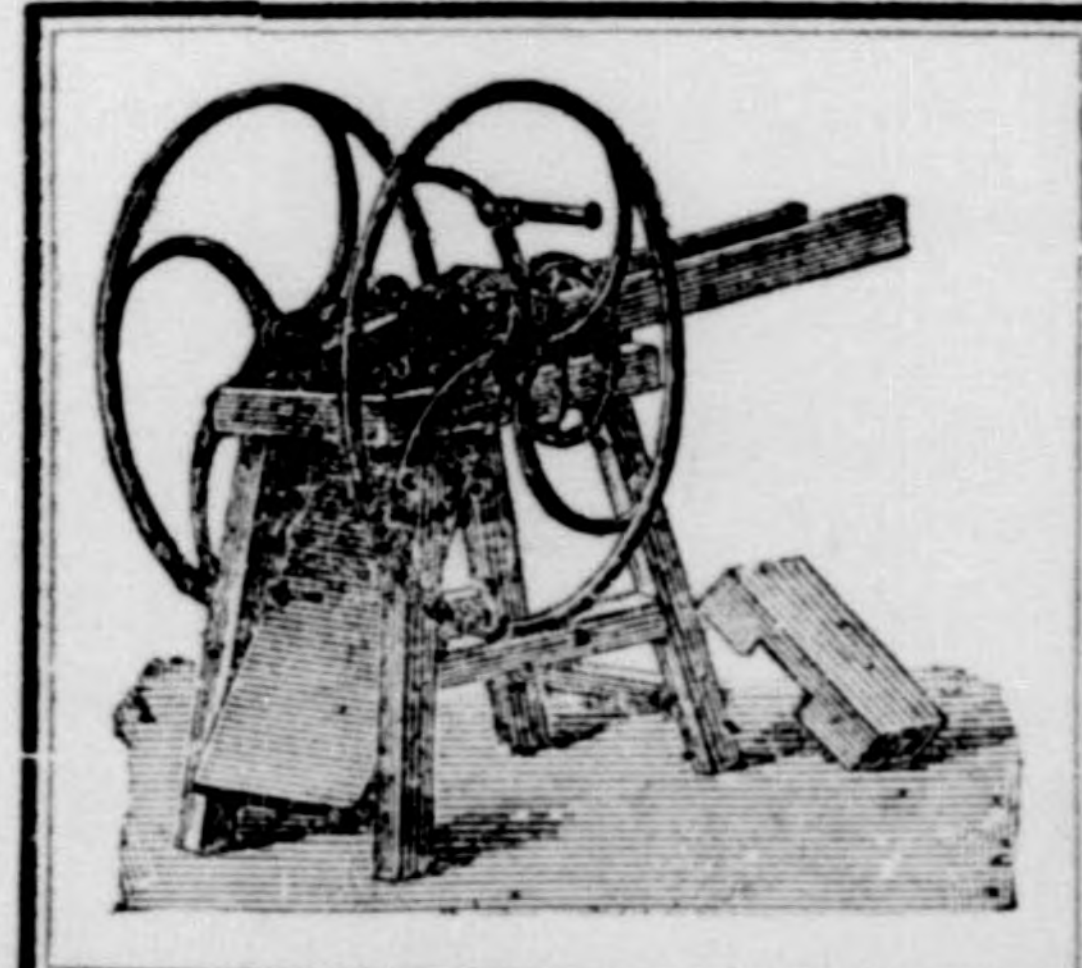
Szeckavágókat kézi- vagy járgányhajtásra,

Répvágókat és **tengeri-morzsolókat,**

Olajsajtókat és **olajmag-pörkítőket, Olajmag-zúzókat,**

Őrlő- és daráló-malmokat. —

Továbbá mindennemű

szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, ös szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes, valamint öntődnék gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldük.